

PHÂN TÍCH CÁC CHỈ SỐ LÀNH MẠNH TÀI CHÍNH CỦA VIỆT NAM

Ngày nhận: 30/12/2014
Ngày nhận lại: 18/3/2015
Ngày duyệt đăng: 10/5/2015
Mã số: 5-15-3

Trần Hùng Sơn ()*
Nguyễn Tôn Nhân (**)
Hoàng Trung Nghĩa (***)

Tóm tắt: Bài viết sử dụng khung phân tích nhân tố (PTNT) 13 chỉ số lành mạnh tài chính (FSIs) để phân tích bất ổn tài chính của Việt Nam trong giai đoạn 2008-2012. Kết quả PTNT cho thấy Việt Nam có dấu hiệu gia tăng bất ổn tài chính từ năm 2008 và gia tăng mạnh trong giai đoạn 2010-2012. Trong đó, những tác nhân chính ảnh hưởng đến sự bất ổn của thị trường tài chính trong giai đoạn này đó là chất lượng tài sản, tính thanh khoản của khu vực tài chính, khả năng sinh lời của khu vực tài chính và doanh nghiệp (chiếm trọng số 66,7%); chỉ số an toàn vốn của khu vực tài chính, đòn bẩy tài chính của khu vực doanh nghiệp (chiếm trọng số 23,6%). Trên cơ sở kết quả phân tích bài viết đã đưa ra một số hàm ý chính sách để ổn định tài chính.

Từ khóa: Lành mạnh tài chính, bất ổn tài chính, phân tích nhân tố.

Giới thiệu

Trong một vài thập niên vừa qua, thế giới đã chứng kiến nhiều cuộc khủng hoảng tài chính ở cấp độ quốc gia, khu vực và cả toàn cầu, đặc biệt là cuộc khủng hoảng tài chính toàn cầu năm 2008. Vì vậy, sự lành mạnh của hệ thống tài chính đang là vấn đề quan tâm của nhiều quốc gia. Chương trình Đánh giá khu vực tài chính (Financial Sector Assessment Program) của Ngân hàng Thế giới và Quỹ Tiền tệ Quốc tế được xây dựng nhằm hỗ trợ tất cả các quốc gia trong việc duy trì sự ổn định và phát triển của hệ thống tài chính.

Tại Việt Nam, những bất ổn của hệ thống tài chính và bất ổn vĩ mô đã có những biểu hiện rõ rệt kể từ năm 2007, đặc biệt từ khi Việt Nam gia nhập Tổ chức Thương mại thế giới (Hà Thị Thiều Dao và Phạm Thị Tuyết Trinh, 2013). Những bất ổn này được thể hiện thông qua: mức lạm phát cao, thâm hụt ngân

sách kéo dài, tỷ giá biến động, rủi ro của hệ thống ngân hàng gia tăng, sự sụt giảm của thị trường tài sản...

Nghiên cứu này sử dụng phương pháp PTNT (factor analysis) để xác định mối liên hệ giữa các chỉ số lành mạnh tài chính, kết hợp các chỉ số thành các nhân tố đánh giá sự bất ổn tài chính của Việt Nam. Trên cơ sở kết quả của nghiên cứu này, những gợi ý về chính sách được phác thảo.

Cơ sở lý thuyết và các nghiên cứu liên quan

Các chỉ số lành mạnh tài chính (Financial Soundness Indicators - FSIs) do Ngân hàng Thế giới và IMF đưa ra là các chỉ số đánh giá sự lành mạnh và tình trạng tài chính hiện tại của các tổ chức tài chính trong nền kinh tế cũng như các khách hàng cá nhân và tổ chức của họ. FSIs đóng vai trò quan